

17 DNEVNIH REDOV SKUPŠČIN OBČINE, MESTA IN SAMOUPRAVNIH INTERESNIH SKUPNOSTI

NERAZUMLJIVO IN NEZANIMIVO

Na žalost lahko vedno znova ugotovljamo, da se redkokateri sestanek prične točno ob napovedni uri. Videti pa je, da to nikogar ne vznemirja. Tudi delegati na seji občinske zdravstvene skupnosti Ljubljana Moste — Polje sredi junija niso nič pripomnili, ko je predsedujoči ob dvanajsti uri in deset minut predlagal, da pričetek sestanka preloži za petnajst minut, kajti niti zbor uporabnikov in ne zbor izvajalcev še nista bila sklepčna. Nekateri delegati so po tem obvestilu za ta čas zapustili dvorano, drugi so pristavili gradivo, tretji so se pogovarjali s sosedi. Nihče od prisotnih pa se ni razburil, vznemiril, kar koli pripomnil, kot da pravočasni pričetek sestanka ne sodi k prizadevanjem za ustalitev gospodarstva. Seja se je pričela s petindvajsetminutno zamudo, medtem ko so telefonsko poklicali še nekaj delegatov.

Sicer pa je treba pripomniti, da tudi dnevni red za sejo ni bil sestavljen in napisan tako, da bi delegati vabil k čimvečji udeležbi. Pod drugo točko dnevnega reda, ki je sledila pregledu sklepov prejšnje seje, je bilo namreč zapisano: Predlog samoupravnega sporazuma o svobodni menjavi dela v osnovnem zdravstvenem varstvu. Nato je bila v tretji točki na vrsti obravnavati predloga samoupravnega sporazuma o spremembah in dopolnitvah k samoupravnemu sporazumu o pravicah in obveznostih iz zdravstvenega varstva, v naslednji točki pa je bil govor o predlogu samoupravnega sporazuma o spremembi samoupravnega sporazuma o solidarnostnem zagotavljanju dogovorjene ravni zdravstvenega varstva ter o razdelitvi solidarnostnih sredstev v letu 1980. Nato je bil na vrsti (peta točka dnevnega reda) sklep o spremembi sklepa o uskladitvi prispevkov uporabnikov k stroškom zdravstvenega varstva... in tako nekako se je nadaljevalo skoraj do konca. (Dnevni red je prepisan iz vabila za sejo.)

Povsem razumljiva je bila le zadnja, deveta točka, ko so bila na vrsti vprašanja in predlogi delegatov. Prav nič ni čudno, ko nekateri pravi, da niti vabil za sejo ne razumejo dobro, kaj šele gradivo.

D. J.

TRI LETA DELOVANJA

Od ustanovitve skupnosti sredi 1. 1977 je imela skupščina sedem rednih sej; udeležba delegatov je bila 70-odstotna.

Na sejah izvršnega odbora in skupščine so delegati obravnavali informacije o požarni ogroženosti, problematiko beneficirane delovne dobe poklicnih gasilcev, sklepe in stališča SML o požarni problematiki v mestu Ljubljana. Največja pozornost je bila posvečena sprotim zahtevam, organiziranosti in povezovanju požarnega varstva v Ljubljani.

Naša skupnost za varstvo pred požarom je imela v mestu Ljubljana že od 1. januarja 1978 urejeno financiranje. Druge skupnosti so to uredile v drugi polovici istega leta in tedaj sta bili organizirani tudi enotna strokovna služba za administrativno-tehnična opravila in finančna služba za vseh pet ljubljanskih skupnosti s sedežem pri zvezi skupnosti mesta Ljubljana. Teh služb se poslužujejo vse ljubljanske skupnosti — razen občine Ljubljana — Center, ki k tej organizaciji ni pristopila, vendar zagotavlja sredstva za delovanje skupne strokovne službe.

Za letos predvideva načrt pripravo temeljite študije o požarni ogroženosti, ki bo že v kratkem posredovana vsem družbenopolitičnim skupnostim v obravnavo ter nadaljnje reševanje požarne ogroženosti.

Iz letošnjega skupnega programa pa naj za našo občino povzamemo dozidavo gasilskega doma Zadobrova ter gradnje gasilskega doma Prežganje, shrambe v Klopah in vodnega črpalnišča v Zadvoru.

LEON ČEPE

SKUPŠČINA KULTURNE SKUPNOSTI

Morda bi kdo pomislil, da je bila 10. seja pač ena od rutinskih sej, saj stvari redno potekajo že tretje leto mandata. A že dnevni red je to zanikoval. Že ob sicer res enkrat letnih nujnih opravilih so se delegati bolj razživeli. Kot da bi napovedovali živahnost pri razpravi o obeh osnutkih: Samoupravnega sporazuma o temeljih plana OKS in LKS za obdobje 1981-85 in zakona o svobodni menjavi dela na področju kulturnih dejavnosti. Delegati so se globlje zavedali širine ljubljanskih, pa morda prav zato tudi težili za čim podrobnejšimi in konkretnimi občinskimi temelji plana. In čeprav ni časa napretek, bo moč predloge vključiti vanje. Tudi pri osnutku zakona je bilo čutiti težnjo po čim neposrednejšem soočanju izvajalcev in uporabnikov ob vsestranski povečani odgovornosti obeh. To niti ne bi smel biti kdo ve kako zahteven nadaljnji korak, saj si tudi gospodarskega razvoja v naših hitro se razvijajoči samoupravni socialistični družbi ni več mogoče zamisliti brez enakovrednih družbenih dejavnosti, katerih nemajhen del je tudi kultura.

A. M.

OSNUTEK ZAKONA O STANOVANJSKEM GOSPODARSTVU

Prav gotovo je vse, kar se dogaja v stanovanjskem gospodarstvu, izredno zanimivo za delovne ljudi in občane. To dokazuje tudi udeležba delegatov na sestanku zbora uporabnikov in zbora izvajalcev skupščine samoupravne stanovanjske skupnosti naše občine, ki je bila sredi minulega meseca. V tretji točki dnevnega reda so namreč delegati obravnavali osnutek zakona o stanovanjskem gospodarstvu in pripombe iz javne razprave, ki je potekala od 26. maja do 10. junija.

Novi zakon o stanovanjskem gospodarstvu, v katerem bo združena vsebina osmih dosedanjih zakonov s tega področja, bo urejal gradnjo stanovanj, gospodarjenje s stanovanjskimi hišami in stanovanji, solidarnost in vzajemnost, varstvo bivalnega okolja in dejavnosti v zvezi s splošno ljudsko obrambo in družbeno samozasčito. Osnutek zakona predvideva precej novosti. Mednje sodi tudi dolgoročneje načrtovanje stanovanjske gradnje. V razpravi je bilo tudi večkrat omenjeno, da je treba vzajemnost in solidarnost upoštevati tudi pri gradnji dijaških in študentskih domov. Predlog, da bi delavec s samoudeležbo pri dodelitvi stanovanja pridobil lastniško pravico v razmerju z denarnim prispevkom, pa v naši občini ni bil sprejet. Delegati bodo to pripombo in še nekatere druge prenesli v skupščino SR Slovenije, ko bo ta obravnavala osnutek zakona o stanovanjskem gospodarstvu in pripombe nanj.

D. J.

NOVA STRAN ZGODOVINE CLOVEŠTVA

(Nadaljevanje s 1. strani)

Žal pa se nismo mogli pogovoriti z Rudolfom Selanom in Ivanom Paholetom, prvima predsednikoma delavskih svetov Kemične tovarne Moste in Totre, ker sta pred leti umrla.

Vsi, ki smo se pogovarjali z njimi, so omenjali začetne težave, a tudi uspehe, ki so se kazali kot rezultati prizadevanj vseh delavcev. Prav vsi so poudarili, da tistikrat ni nihče delal le za denar, delali so udarniško in kljub temu, da so bili sestanki vedno v prostem času, so se jih udeleževali vsi. Biti član delavskega sveta je bila velika čast in odgovornost.

Edo Pangos

Miha Mehle

Francka Erbežnik

Edo Pangos prvi predsednik delavskega sveta v zdajšnji Izolirki, ki se je leta 1950 imenovala še Industrija bitumenskih izdelkov, se natančno spominja datuma volitev v delavski svet, saj je brez premišljanja povedal, da je bil to 26. avgust. Prvih začetkov delavskega samoupravljanja v njihovem podjetju, kjer je delal od leta 1947 pa do pred dvema mesecema, ko se je upokojil, se spominja takole: »To je bilo prvič v naši zgodovini, da smo delavci prevzeli tako odgovorno nalogo, kot je vodenje podjetja. Vsak začetek pa je težak. Manjkalo nam je znanja, zato smo se morali tembolj truditi. Srečevali smo se s težavami, vendar smo jih kar dobro premagovali. V delavskem svetu nas je bilo enajst. Prva slovenska seja, na kateri pa smo vsi imeli tudi nekaj treme, je bila v zadnjem ekspeditu. Vse sestanke smo imeli vedno popoldne, pa nikoli nismo imeli težav zaradi udeležbe. Politični delavci smo imeli v tistih dneh veliko zadolžitve. Tako sem bil jaz delegat naše tovarne, Teola in Gostinskega podjetja Moste v mestnem svetu samoupravljavcev. To omenjam zato, ker sem si prav tam pridobil veliko znanja, ki sem ga koristno uporabil kot predsednik delavskega sveta v Izolirki.«

Ker je Rudolf Selan, prvi predsednik delavskega sveta v Kemični tovarni Moste, že umrl, smo obiskali 84-letnega Miha Mehleta, ki je bil v tistem času

1944 delava v podjetju. Najprej je bila sicer predlagana neka druga tovarišica, pa delavci niso bili zanj. Bilo je kar težko, vsi sestanki so bili popoldne. Nekaj časa sem se tudi na njih počutila zelo čudno, saj sem bila edina ženska med tolikimi moškimi. Kot predsednica delavskega sveta se sodelovala pri vseh pomembnejših zadevah v podjetju, tudi pri spornih med vodstvenim osebjem in delavci.«

Tudi Vito Milovanović, ki so mu v kolinski kot prvemu zaupali dolžnost predsednika delavskega sveta 2. septembra, se tega dogodka še natančno spominja. »Delavci smo bili nad tem zelo navdušeni. Bile so začetne teža-

Vito Milovanović

ve, tod delali smo z velikim elanom. V proizvodnji smo napravili več, kot so zahtevale norme. Že kar na prvi seji delavskega sveta smo načrtovali naložbe za prihodnje leto in obenem ocenjevali uresničitev delovnega načrta za tekoče leto. Ker sem že prej delal v sindikatu in v partiji, z vodenjem sestankov nisem imel težav. Res, v tistih prvih letih samoupravljanja smo bili zelo delovni, zagnani in prizadevni.«

Konrad Kamnar je častno nalogo predsednika delavskega sveta v Saturnusu sprejel 27. avgusta. »Prišlo je nekoliko nepričakovano. Slišal sem že, da drugje v Jugoslaviji ustanavljajo delavske svete, vendar si tega nisem znal natančno predstavljati. Zato mi seveda prvi trenutek ni bilo vse jasno. To se mi je zdela takrat velika odločitev. Danes je pa to nekaj vsakdanjega. Mlade generacije mislijo, da drugače sploh ne more biti. Na prvi seji, ko smo se zbrali vsi tisti, ki so nas izvolili po oddelkih, so mene predlagali za predsednika. Najprej smo na delavskem svetu obravnavali delovni načrt. Z vodilnimi delavci smo dobro sodelovali. Vse sestanke smo imeli v prostem času. Zmeraj smo nanje prišli vsi. Zadnjič pa sem slišal, da so v neki tovarni sklicali sejo popoldne in zato niso bili sklepni...«

»Če se danes zazrem nazaj, v tista prva leta delavskega samoupravljanja,« je dejal Vinko Fink, predsednik prvega delavskega sveta v Papirnici Večje, izvoljenega 17. septembra. »Mislim, da smo takrat hodili v malo šolo sa-

Vito Milovanović

Konrad Kamnar

Vinko Fink

predsednik upravnega odbora. Tudi on je takoj navedel datum: 6. september. »V začetku smo imeli velike težave,« je povedal, »ker nam nihče ni znal pomagati. Toda izbrali smo sposobne in za delo pripravljene ljudi. Pa tudi bolj pošteni smo bili vsi skupaj kot danes.«

Francka Erbežnik, prva predsednica delavskega sveta v Žimi (leta 1950 se je podjetje še imenovalo Mestna vrvarna in žimarna), je bila edina ženska, ki je takrat v občini opravljala to pomembno samoupravljalsko funkcijo. »Skupaj s Totro smo bili med prvimi tovarnimi v Sloveniji, ki so ustanovile delavske svete. Točnega datuma se ne spominjam, bilo pa je v maju. Takrat smo imeli proslavo in direktor mi je kot predsednici delavskega sveta izročil šop ključev. To je bilo pozdravljeno z burnim ploskanjem. Zakaj sem bila prav jaz izbrana za to odgovorno nalogo? Najbrž zato, ker sem že od leta

1944 delala v podjetju. Nismo imeli pravilnikov, vse je bilo zelo preprosto. Banka npr. ni zahtevala sklopov delavskega sveta, vse naše naloge so se nanašale le na delo znotraj tovarne. Danes je pred delavskim svetom tudi velika materialna odgovornost. Samoupravljanje pa seveda tudi takrat ni pomenilo le skrbi za podjetje, temveč tudi skrbi za počutje ljudi.

To so bila čudovita leta. S kakšnim zanosom in pletom smo delali takrat! To se seveda z današnjim časom ne da primerjati. Tudi zato ne, ker tistikrat še ni bilo avtomobilov, radijskih in kajpak televizijskih aparatov, še celo kolo so imeli le redki. Vsi smo bili kot ena velika družina. Danes je drugače. Mislim, da je treba to naše samoupravljanje razvijati naprej, kajti nikjer na svetu niso nekatere stvari tako dobro urejene kot pri nas.«

Besedilo in slike DARJA JUVAN

Iz občin ljubljanske regije

Šišenski delovni ljudje in občani so letos že osmič praznovali občinski praznik. Osrednja prireditev je bila v KS Hinko Smrekar na stadionu železničarskega športnega društva. Na slavnostnem zasedanju delegatov vseh treh zborov občinske skupščine in skupščin samoupravnih interesnih skupnosti so podelili zlato plaketo občine Vidi Tomšič, več zaslužnim družbenopolitičnim delavcem pa občinske nagrade in priznanja.

Poleg številnih kulturnih in športnih prireditev so v KS Bratov Babnik odprli vrtec Marije Štirn — Muce, v Smedniku prizidek k OŠ Simona Jenka in v Stegnah Iskrin obrat Avtomatika.

V začetku junija so se tudi kranjski vrtni podražili v povprečju za 20%. Varstvo predšolskih otrok se je podražilo od 1.350 na 1.620 dinarjev, dojenčkov od 1.880 na 2.255 in otrok v popoldanskem varstvu od 810 na 955 dinarjev.

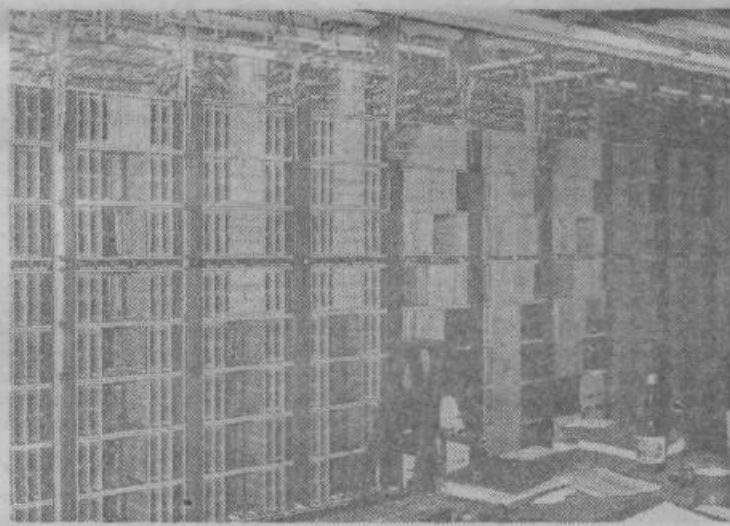
Problem zobozdravstvene službe v Kamniku je izredno pereč, predvsem zaradi pomanjkanja delavcev in ustreznih delovnih prostorov pa tudi zaradi neustreznega

financiranja. Delavcev ni moč dobiti brez ustreznih kadrovskih stanovanj, le-teh pa v Kamniku nimajo dovolj. V zdravstvenem domu nimajo prostora, kamor bi namestili še en zobozdravstveni stol. Zato so se odločili pospešiti ureditev zobne ambulante Titan in dograditev v Komeni. Tako bo delno, čeprav dislocirano, rešen problem novih zobozdravstvenih zmogljivosti, ki naj bi ga dokončno rešil še novi zdravstveni dom, katerega graditev je vse bolj nujna.

Domžalski gasilci praznujejo letos stoto obletnico svojega obstoja, ki jo potrjuje tudi ohranjena listina, v kateri so v nemščini zapisana pravila novoustanovljenega društva. Gasilsko društvo Domžale ima danes v svojih vrstah 60 članov ter 50 pionirjev in mladincev.

V kamniški občini res ni veliko črnih gradenj. Našteli so 18 takih gradenj počitniških hišic, šest stanovanjskih hiš in ene garaže. V skladu z urbanističnim načrtom bodo vse črne gradnje razporedili in se ob primerni dokumentaciji tudi odločili o njihovi usodi.

cp

Montaža centrale (Foto Karel Guncilar)

OB LETU V MOSTAH

NOVI TELEFONI

Moščansko telefonsko centralo pravkar širijo za 8800 priključkov. Predračunska vrednost opreme in montaže je kar 89 milijonov dinarjev

Že dalj časa je na dlani, da v naši občini primanjkuje telefonov. Zato so se lani v podjetju za ptt promet Ljubljana odločili za gradnjo nove pošte s centralo v Polju.

Mimogrede bodi povedano: dokler centrala ne bo zgrajena, bo skušala vrzeli v telefoniji na tem področju zapolniti manjša kontejnerska centrala, ki že stoji. Odločili pa so se tudi za razširitev telefonske centrala v Mostah in je to poleg velike centrala v novem Cankrjevem domu ta hip prav gotovo največja naložba v telefonijo na ljubljanskem področju, saj je predračunska vrednost opreme in montaže kar 89 milijonov dinarjev. dejanska cena pa utegne biti še precej višja.

Ko bo razširitev centrala tipa Metaconta 10 C končana, bo zmogla moščanska centrala 12.800 telefonskih priključkov, kar z drugimi besedami pomeni, da se Mostam obeta več kot osem tisoč novih telefonov. Montažna dela v centrali so v glavnem končana, delavci že preverjajo medsebojne povezave v centrali in

povezave centrala z novim, večjim računalnikom, katerega zmogljivost je še enkrat večja kot pri starem. Vendar pa delavce Iskre najtežje delo še čaka. Ne samo, da zaenkrat ni uvoznega dovoljenja za nekatere elemente delilnika, ki je bistveno pomemben za vključevanje centrala v promet, tudi spajanje starega in novega dela centrala bo trd oreh, kajti v Iskri doslej še niso širili telefonskih central tipa Metaconta; združitev obeh delov pa tudi ne bo smela motiti telefonskega prometa v Mostah. Kakorkoli že, v podjetju za ptt promet Ljubljana upajo, da bo razširitev končana konec leta. Takrat naj bi prvi prosilci dobili telefone.

Seveda pa zadeva le ni tako preprosta. Poleg centrala je namreč potrebno tudi kabelsko omrežje, ki pa v Mostah ni prav gotovo razpredeno.

S. L.

Akcija Čista in zelena
Ljubljana
je tudi naša akcija